

Bijaše kao sada, neko proljeće istkano vjetrom vrha gordog Zavelima, neko proljeće sa nikad zlatnijim i raspinijim suncem. Nije se štedjelo dajući se po livadama i šumama. Svakog hercegovačkog, ljetnog čelopeka na plus 40 stupnjeva sjetim se tog prizora i krivo mi bude što sam ga otela zagrljaju planine.

Piše: Martina Mlinarević-Sopta

Vazda sam se ja bojala kera. I nacrtanog. Znalo se dobro, ako hoćeš da trčim, samo pusti kera za mnom. Kakav motor u guzici. Jebo bi se tada Usain Bolt i ono njegovo pobjedničko foliranje rukama dokle bih ja stigla. Prije šest godina samo sam se probudila i šapnula sebi u bradu— „Nabavit ću ćuku. Tornjaka!“ Bog zna da ne pijem i da sam bila pri zdravoj svijesti, majkemi. Svi meni bliski ljudi se tada grohotom nasmijaše, ćaća pogotovo.

U inat svima i svakome, za par dana sam se već vozila duvanjskim prostranstvima sa u krilu

zaglavljenim čupavim čudom. Bio je rijetko bijeli tornjak, sa samo jednim smeđim uhom. Gledao me je ko ono u filmovima kad se zaljube na prvi pogled. Kad svira dramatična muzika, a cijela scena romantično viče: „Pa će si ti dosad bila, bona nebila...?!“ Bijaše kao sada, neko proljeće istkano vjetrom vrha gordog Zavelima, neko proljeće sa nikad zlatnijim i raskinijim suncem. Nije se štedjelo dajući se po livadama i šumama. Svakog hercegovačkog, ljetnog čelopeka na plus 40 stupnjeva sjetim se tog prizora i krivo mi bude što sam ga otela zagrljaju planine. Svakog hercegovačkog čelopeka na plus 40 moj razmaženi tornjak mora biti u klimatiziranoj prostoriji i najsretnija sam na svijetu što mi je, nepametnoj i budalastoj, tog jutra prije šest godina palo na pamet da je vakat da se prestanem bojati kera.

Kažu, ćuko je ono što si ti. A meni ponekad s njim izgleda kao da hendlam tri najtvrdoglavije mazge, a ne jednog ćuku. Sve mora biti kako on naumi, ili neće zglave ni biti. Da, jasno mi je, dobro kažu. Isti smo. Njegovi preci su se po bespućima snjegovitih zima fajtali s vukovima, a on mora spavati s upaljenim svjetlom i dekimom. Za Novu godinu se skupa bojimo petardi. Ako nešto šušne po noći, moraš se ustati iz kreveta i fino mu objasniti da je to ništa, tek mačka prošla, nešto bezveze lupnulo, bura puše, sve je okej, ajde sad spavaj, neće više, eto kad ti obećajem. Naklapaš bajke onako pospan i u pidžami, svatko bi ukidao od smijeha da može prisustvovati tom prizoru, ali on je odmah dobro. Samo jer te vidi.

Jednom mu je usred ljeta i usred boksa naletio u goste daždevnjak da se sunča. Raširio se frajer sav šaren i gušta, a moj kršni ćuko se zavukao u kućicu, izavizujući se od lajanja. Ja dakako ne smijem izići vani jer sam se ja izavizila od daždevnjaka. I zovem ćaću u Ljubuški da pitam šta ćemo. Ćaća nas sve skupa proklinje i, osjećam, drži se za glavu. A ja gađam daždevnjaka vilicom s prozora da ode. Nedobog da vidimo zmiju kad smo vani u điru. Čim nešto zašuška u grmlju, ne znaš ko brže šprinta, ja Usain ili on tornjak.

Što baš tornjak? Jer je preslika naših ljudi. Tvrdoglavost u mekoći duše. Jer je prijatelj najveći. Jer osjeti sve. Svaku nam je sreću uvećao tristo puta, a svaku nevolju izliječio blizinom. Svojom bi čupavom grivom usidren među moja stopala otplakao svaku moju suzu, smrt, slomljeno srce. Znao je uvijek di je rupa, koliko boli i šta treba da rupa zacijeli. U šetnji bi se kočoperio posebno ponosan, jer je kužio da seoske babe u okruženju i mentalitetu gdje je pas još uvijek samo sukerina za lanca i lovca, garant iza zavjesa žugaju klasičnu mahalsku mantru o modernom šetanju džukela, a nešetanju djece. Tada bi se još bliže privinuo uz mene i još jače zavijorio onim svojim sjajnim repom kao da govori - „Otpepajte papci!“

Onomad kad sam izgubila bebu, teško je to objasniti, ali mogu se zakleti da me je nekako točno grlio oko stomaka, sve šapom nježno dotičući prostranstvo iznenadne tuge.

Ovog proljeća šest godina je prošlo od onog proljeća ispod Zavelima. Ne znam slave li psi rođendane, ali vrijeme surovo grabi, i ne pita. Svaki dan pomislim da je to jedan manje. I moj i njegov dan. I nikad ne znaš tko će prvi poći i kad je onaj posljednji tren da se gledamo. Svejedno, svaki put se zato gledamo kao onaj prvi put. Zatelebani jedno u drugo, onda kad mu je bilo sasvim svejedno što ga odvodim u kamenjar i vrućinu, što ću od njega napraviti razmaženu beštiju s dekimom, što mu ne dam da ide sa ženskimama puno pa naskače moju raju požudno, onda kad mu je postalo samo bilo bitno da sam tu.

Ja nisam onaj zagriženi imaoc ćuke koji će se raspravljati s ljudima o temama za ili protiv kućnih ljubimaca. Ko što mrzim da meni itko popuje o bilo čemu u životu, ne volim ni ja drugima. Eto vam tamo. Vaš život, vaša stvar. Do jučer ga ni ja nisam imala. Ali zadnjih šest godina ne bih mijenjala ni za šta na svijetu. Jer nekad kad te svi sjebu i čitav svijet se sa svojim sranjima uparkira u horizontali između tvojih lopatica, njegove oči ti samo kažu da te netko voli uvijek. I čupavog, i krmeljavog, i rastresenog, i ljutog, i zabrinutog, i nikakvog.

Njemu nikad nisi nikakav. Jer si mu sve, kakav god bio.